

WYMARZONY TRAWNIK

- porady praktyczne

Trawnik jest wizytówką naszego ogrodu, miejscem relaksu, wypoczynku i rekreacji. Rozwija poczucie piękna i estetyki, korzystnie też wpływa na nasz system nerwowy i samopoczucie. Charakteryzować się powinien nie tylko dużymi walorami dekoracyjnymi, czyli zwartą i piękną kolorystycznie darnią, ale też wytrzymałością na umiarkowane deptanie i zdolnością do równomiernego odrastania po skoszeniu.

Aby przypominał puszysty, zielony dywan trzeba spełnić trzy podstawowe warunki:

1. wybrać odpowiednią mieszankę gazonową (trawnikową)
2. starannie przygotować teren pod uprawę i doprowadzić glebę
3. troskliwie pielęgnować

Dobrze założony i pielęgnowany trawnik powinien charakteryzować się: zwartą, wyrównaną darnią o delikatnych (subtelnych) liściach, dużą wytrzymałością na deptanie, zdolnością do równomiernego i powolnego odrastania po skoszeniu, trwałością i odpornością roślin na choroby.

1. Wybór mieszanki trawnikowej

Na rynku polskim znajduje się wiele mieszanek traw krajowych i zagranicznych. Są ładnie zapakowane, co zachęca do zakupu. Zawartość opakowania może mieć jednak różną wartość. Nagminnie spotyka się mieszanki zawierające odmiany traw pastewnych - tanich na rynku nasiennym. Odmiany te w przeciwieństwie do trawnikowych, dają zbyt duże przyrosty zielonej masy, nie tworzą zwartej runi, mają mniejsze ulistnienie, a liście są szerokie. Stąd nie uzyskują właściwego wyglądu trawnika, który zwłaszcza przy rzadszym koszeniu robi wrażenie przeredzonego, wskutek przyciętej „ścierni” zielonych pędów. Z odmian pastewnych nigdy nie uzyskamy wymarzonego przez nas zwartego, miękkiego dla naszych stóp dywanu trawnika.

Zdarza się też, że mieszanki zawierają nadmierne ilości nasion chwastów. Wystąpienie ich po wschodach jest niepotrzebnym dodatkowym zabiegiem, który jest trudny i pracochłonny mechanicznie, a chemicznie również wymaga dodatkowego, nieobojętnego dla środowiska, w którym bezpośrednio obcujemy, oprysku. W mieszankach zagranicznych mogą być odmiany nieprzystosowane do naszych warunków klimatycznych (na przykład wymarżające zagraniczne odmiany życicy).

Dlatego przy zakupie mieszanki trawnikowej warto kierować się kilkoma praktycznymi wskazówkami:

- mieszanki kupuje się z renomowanych firm i tylko w znanych sklepach
- należy zwrócić uwagę na skład gatunkowy i odmianowy mieszanki traw, który powinien być podany na opakowaniu (bardzo często użyte są odmiany pastewne a nie gazonowe)
- wybierać mieszanki najwyższej jakości
- nigdy nie należy kierować się okazjonalną ceną i ładnym opakowaniem

Trzeba pamiętać, że koszt nasion mieszanki to zaledwie 5-10% nakładów ponoszonych na założenie trawnika. Natomiast wybór odpowiedniej mieszanki to 50% co najmniej sukcesu. Dobra mieszanka jest też gwarancją równych i szybkich wschodów, bo zwykle nasiona takie mają też urzędowe atesty i lepiej kiełkują.

Naprawienie nieudanego zasiewu kosztuje bardzo dużo pracy i na efekt trzeba długo czekać.

Mieszankę wybieramy w zależności od tego, jak zamierzamy użytkować trawnik. Na rynku znaleźć można różnego rodzaju mieszanki gazonowe przeznaczone na trawniki:

- *uniwersalne* – przeznaczone na tereny rekreacyjne i jako przydomowe
- *ozdobne (dywanowe)* - zakładane w celu uzyskania z nich pięknych kompozycji lub odpowiedniego tła dla rabat kwiatowych.
- *parkowe* - zakładane w miejscach zacienionych, głównie w parkach, pod zacienionymi budynkami i drzewami

Dla uniknięcia przez Czytelników zakupu niewłaściwej mieszanki, zwłaszcza z trawami pastewnymi, podaję niżej w tabeli dla ogólnej orientacji ich wyboru, polskie odmiany traw gazonowych, spośród trzech podstawowych gatunków najlepiej nadających się na trawniki.

Życica trwała	Kostrzewa czerwona	Wiechlina łąkowa
Nira Niga Inka Gazon Stadion Stoper	Nimba Leo Areta Jagna	Alicja Gol Bila Nandu Ani

Ponadto na trawniki wyhodowano odmiany w innych gatunkach, głównie na słabe gleby i suche stanowiska:

- kostrzewa owcza: Sima, Espro, Witra, Mimi
- kostrzewa różnolistna: Sima
- wiechlina gajowa: Cień, Mrok
- mietlica pospolita: Niwa, Boni

Do polskiego Rejestru Odmian wpisane są jest kilkadziesiąt zagranicznych odmian traw gazonowych, które jednak nie są często stosowane ze względu na cenę w krajowych mieszankach. Są to głównie odmiany wymienionych gatunków oraz kostrzewy trzcinowej i mietlicy rozłogowej.

Natomiast w krajowych mieszankach trawnikowych czasem spotyka się w sprzedaży - dodawane niewłaściwie odmiany pastewne:

- Nadmorski (inaczej NAKI), Arka (ARKADA), Argona, Rela - życicy trwałej
- Brudzyńska (inaczej RUNO), Nakielska (inaczej KOS) - kostrzewy czerwonej
- Skrzyszowicka (inaczej ESKA), Skiz - wiechlina łąkowej

Trzeba pamiętać, że mieszanka powinna uwzględnić też jeszcze inne kryteria jej przydatności jak np. różne rodzaje gleb. Dlatego najlepiej ją komponować każdorazowo samemu; kupując oddzielnie odmiany poszczególnych gatunków traw - trzeba jednak posiadać wówczas odpowiednią wiedzę lub zasięgnąć porady fachowca.

2. Przygotowanie terenu pod uprawę

Obszar przewidziany pod uprawę trzeba najpierw dokładnie oczyścić z kamieni, chwastów wieloletnich, zwłaszcza z perzu, mniszka pospolitego i rumianu, (które są uporczywe w zwalczaniu w następnych latach użytkowania trawnika). Następnie wysiać nawozy mineralne, wieloskładnikowe np. Azofoskę, Polifoskę ok. 1 -2 kg na 100 m². Po przekopaniu lub zaoraniu powierzchnię idealnie wyrównać.

Są dwa sposoby zakładania trawnika:

- a) **Tradycyjny poprzez wysiew nasion** wprost do gleby - zaletą, że jest najtańszy, możliwość założenia trawnika o większej powierzchni. Natomiast wadą jest długi czas oczekiwania na efekt i przez kilka tygodni nie można chodzić po świeżo zasianym trawniku.
- b) **Rozwijanie gotowej darni z tzw. „rolki”** - zdobywające coraz większą popularność. Wyprodukowaną gotową darń można kupować w wyspecjalizowanych firmach lub sklepach ogrodniczych. Trawnik rolowany ma wiele zalet, do których należy zaliczyć min.
  - szybkie i bardzo estetyczne zagospodarowanie terenu, praktycznie w jeden dzień
  - możliwość założenia trawnika w miejscach niedostępnych do tradycyjnego siewuNatomiast wadą jest wysoki koszt założenia i drogi transport.

Zanim podejmiemy decyzję o sposobie zakładania musimy odpowiedzieć na pytanie:

- Czy trawnik będzie terenem dekoracyjnym czy rekreacyjnym?
- Czy nasz przyszły trawnik będzie częściowo zacieniany, czy w słońcu?
- Które mieszanki traw (gatunki i odmiany) będą najbardziej odpowiednie dla miejsca, w którym mają być wysiane?
- Jak dużo czasu i energii zamierzamy poświęcić, aby go pielęgnować?

3. Pielęgnacja

Wbrew pozorom utrzymanie trawnika nie jest rzeczą łatwą. Wymaga - oprócz zrozumienia sensu zakładania trawników - także znacznej wiedzy i umiejętności dotyczącej ich eksploatacji. Nawet dobrze założony, ale nieprawidłowo pielęgnowany trawnik, nie tylko nie spełnia swojej funkcji, ale wręcz przeciwnie może „szpecić”.

K o s z e n i e - jest to najważniejszy zabieg pielęgnacyjny, co nie oznacza najprostszego. Powinien być wykonany zawsze terminowo (co 7-10 dni) i starannie oraz na odpowiednią wysokość (3 - 4 cm). Tylko przy pierwszym i drugim koszeniu po zasiewie należy przycinać trawę na połowę jej wysokości. Należy zawsze kosić trawniki suche. Rośliny mniej „cierpią” przy takim zabiegu, a ponadto łatwiej go wykonać technicznie.

Niestety dość często wysoką trawę zaniedbanego trawnika tnie się bardzo nisko, a często możliwie najniżej, żeby oddalić termin następnego koszenia. Murawa staje się przerezedzona, odrosty są nierównomierne, pojawiają się chwasty. Dlatego podczas koszenia należy pamiętać o angielskiej zasadzie „*niewiele ale często*”.

N a w o ż e n i e m i n e r a l n e :

- Stosujemy dość często i co kilka koszeń systematycznie zachowując odpowiednią proporcję azotu, fosforu i potasu (N:P:K), która optymalnie kształtuje się odpowiednio w stosunku 6:2:4
- Dawkę dobieramy zależnie od rodzaju nawozu bowiem różne rodzaje nawozów wieloskładnikowych mają inny skład procentowego NPK, np. Polifoska 11 - 11: 22 :16, zaś Polifoska 8 - 8 : 24 : 24. Aby uzyskać optymalne proporcje trzeba je zatem uzupełniać jednoskładnikowym nawozem azotowym.
- Zawsze rozsiewamy nawóz równomiernie i po skoszeniu murawy
- Jesienią ograniczamy nawożenie azotowe, ze względu na nadmierne stymulowanie przyrostów, a tym samym stwarzanie sprzyjających warunków do rozwoju pleśni śniegowej na przedwiośniu

Prawidłowemu nawożeniu zawdzięczamy to, że trawnik ma soczysto-zielony, żywy kolor i wygląda zdrowo. Rośliny intensywnie się wówczas krzewią, tworząc zwartą, silną darni, odporną na deptanie.

P o d l e w a n i e t r a w n i k a najlepiej wykonywać według dwóch podstawowych zasad:

- Rozpoczynaj podlewanie gdy górna warstwa gleby na głębokość 5 cm jest całkowicie wyschnięta, a murawa traci sprężystość i matowieje. Objawy te występują najczęściej po 7-10 dniach upałów.
- Raz a solidnie - ponieważ częste, lecz niedostateczne podlewanie (zraszanie) stwarza sprzyjające warunki do rozwoju chorób grzybowych.

Trzeba pamiętać, że bez wody prawie niemożliwe jest utrzymanie w naszych warunkach klimatycznych naszego wymarzonego trawnika w dobrym stanie od wiosny do jesieni. Okresem krytycznym są oczywiście letnie okresy posuszne.

Z dodatkowych, ważniejszych zabiegów pielęgnacyjnych to:

- **a e r a c j a**, czyli **n a p o w i e t r z a n i e** trawnika, które rozluźnia zbitą glebę, poprawia jej przepuszczalność i stymuluje silniejszy rozwój korzeni. Dokonujemy go raz w roku, najlepiej w lipcu, po koszeniu za pomocą ręcznego aeratora, a ostatecznie (przy nie dużym obszarze) przez nakłuwanie darni ostrym narzędziem (np. widłami), co jest bardzo czasochłonne.
- **w e r t y k u l a c j a** mająca na celu przeciwdziałanie filcowaniu darni. Polega na wyczesywaniu „filcu” powstałego z obumarłych pędów i korzeni traw w wyniku częstego koszenia. Zabieg należy wykonać wczesną wiosną po pierwszym koszeniu za pomocą specjalnych grabi o podgiętych, ostrych zębach.

Ten nie mały trud związany z założeniem i pielęgnacją na pewno się opłaci, kiedy codziennie oczy nasze, naszych przyjaciół, a nawet wrogów cieszyć będzie wygląd zieleni puszystego, dywanu naszego wymarzonego trawnika.

Opracowała na podstawie badań i literatury

Dr inż. Danuta Martyniak